

ANTRACT

ION BĂIEȘU

Experimentul

comedie într-un act

Personajele:

BARTOLOMEU CAPRĂ — pensionar, fost magistrat, 80 de ani

HOȚUL — 30—40 de ani

MARIOARA — femeia de serviciu a blocului, 35—40 de ani

Apartamentul lui Bartolomeu Capră, compus din două încăperi, nedespărțite prin nimic. Mobile vechi: un pat, o masă, niște fotolii, un scrin. La ridicarea cortinei, încăperea e cufundată în penumbră. După un timp, dinspre balcon intră, pe fereastra deschisă, o umbră. E umbra unui bărbat care se strecoară pe vârful picioarelor, aplecat, cu vădite intenții răufăcătoare. El adună repede diferite lucruri din încăperea, după care se îndreaptă spre fereastră, cu gândul să dispară. În clipa aceea, din spatele unui fotoliu apare statura mărunțică a pensionarului Bartolomeu.

BARTOLOMEU (*urlând fioros*): Stai! (*Hoțul incremeneste.*) Mîinile sus! (*Hoțul lasă sacoșa jos și ridică mîinile.*) Nu mișca! Dacă miști, trag!

HOȚUL (*tremurînd de frică*): Domnule, nu trageți!

BARTOLOMEU: De ce să nu trag?

HOȚUL: Pentru că nu mă mișc. Observați, vă rog, cu atenție, că nici măcar un firisor de păr nu mi se mișcă. Nu trageți, că nu fug. Lăsați pistolul jos.

BARTOLOMEU: Care pistol? (*Aprinde lumina. Cei doi se privesc cu o lacomă curiozitate.*) Vezi bine că nu am nici un pistol. Te-am somat din prudență. Ia loc.

HOȚUL (*se așază, prudent*): Mulțumesc.

BARTOLOMEU (*se învîrte în jurul hoțului, studiîndu-l*): După cît îmi dau seama, dumneata ai intrat în casa mea cu intenția evidentă de a făptui un rapt material.

HOȚUL: Poftim?

BARTOLOMEU: Adică de a fura.

HOȚUL: Exact.

BARTOLOMEU: Ce-ai furat?

HOȚUL: Ce-am apucat. (*Caută în sacoșă.*)

O cămașă, o pereche de ciorapi și una de cîrnați. Cîrnații erau pe balcon, i-am luat mai mult pentru poftă. Sînt de casă?

BARTOLOMEU: Făcuți de mîna mea.

HOȚUL: Pot să gust?

BARTOLOMEU: Te rog.

HOȚUL (*după ce mușcă din cîrnați*): Delicioși.

BARTOLOMEU: Nu sînt prea picanți?

HOȚUL: Nu. Tocmai potriviți.

BARTOLOMEU (*se plimbă în jurul hoțului, îngîndurat*): Deci, asta ai considerat dumneata de cuviință să furi din casa mea: o cămașă, niște cîrnați și o pereche de ciorapi. Care, între noi fie vorba, sînt purtați și uzați. Recunoști?

HOȚUL (*speriat*): Recunosc.

BARTOLOMEU: Va să zică... (*Îl întrerupe o ciocănitură. Către ușă.*) Cine-i?

MARIOARA (*de afară*): Eu sînt, Marioara.

BARTOLOMEU (*către hoț*): Ascunde-te. E femeia de serviciu. (*Către Marioara.*) Ce dorești?

MARIOARA (care a intrat fără să fie poftită) : Domnule Bartolomeu, am să vă pun o întrebare.

BARTOLOMEU : Poftim.

MARIOARA : A intrat cumva cineva la dumneavoastră ? Mă refer la o persoană.

BARTOLOMEU : Pe unde ?

MARIOARA : Pe fereastră.

BARTOLOMEU : Exclus !

MARIOARA : Grozavă chestie. Vecina a văzut adineori un hoț urcînd pe burlan către etajul unu. Dacă la dumneavoastră n-a intrat, dacă la doi n-a intrat, atunci unde s-a dus ? Că doar nu s-a urcat la cer ? !

BARTOLOMEU : De ce nu ?

MARIOARA : Va să zică, dumneavoastră credeți că putea să se urce la cer ?

BARTOLOMEU : De ce nu ?

MARIOARA : Bravo ! Și ne mai mirăm că se împlinse atîtea calamități naturale. (Iese.)

BARTOLOMEU (către hoț) : Ia loc, te rog. (Hoțul se rează în fotoliu.) După cum ai observat, nu am demascat prezența dumitale în locuința mea.

HOȚUL : Mulțumesc.

BARTOLOMEU : Dealfel, tipa nu merita această confidență. E cam grosieră. Ar fi început să urle... Se aduna lumea... venea miliția...

HOȚUL (își face cruce) : Doamne ferește !

BARTOLOMEU : Dacă voi chema miliția, o voi face discret și telefonic. Dar dă-mi voie să te întreb, monșer, dacă nu te superi : pe burlan asta te-ai urcat dumneata pe un burlan pînă la etajul unu, pentru asta ai escaladat un balcon și ți-ai riscat libertatea ? Pentru o cămașă și niște cărnați ?

HOȚUL : Și o pereche de ciorapi...

BARTOLOMEU : Purtați !

HOȚUL : Oricum !

BARTOLOMEU : Deci ești ceea ce se cheamă un borfaș... un pungaș de rînd... un găinar... Nu ești ceea ce se cheamă un spărgător, un gangster, un hoț de anvergură ?

HOȚUL : Nu. Înainte mai făceam și cite o spargere serioasă, dar în ultimul timp m-am lăsat. Se pedepsește greu, domnule dragă. Prefer să iau ce găsesc, la repezeală, mai ales obiecte de îmbrăcăminte sau hrană. Pentru șterpelele de-astea omul te mai iartă. Ieri, de pildă, m-a prins cineva furînd niște rufe dintr-o curte. Aflați că am scăpat cu două palme și un picior în spate. E adevărat că am plîns și mi-am cerut iertare. Adică ce, dumneavoastră, care vă văd om citit și serios, dacă vă cer iertare și plîng nițel, nu mă iertați ?

BARTOLOMEU : Dragă, nu e vorba de asta. Din punctul meu de vedere, nu ești culpabil. Nu-ți reproșez nimic. Problema se pune din punctul dumitale de vedere. Vreau să spun că nu merita să riști pentru o pereche de cărnați.

HOȚUL : Și una de ciorapi.

BARTOLOMEU : Dacă trăgeam și te împușcam ? !

HOȚUL : Dacă mă împușcați, mă împușcați... Riscul meseriei. Dar parcă spuneți că nu aveți pistol.

BARTOLOMEU : Dar dacă îl aveam ? Ce te făcea dacă se isca între noi un conflict armat ? Cu ce te apărai ?

HOȚUL : Am un pistol, dar nu e adevărat, e cu capse. (I-l întinde lui Bartolomeu, care trage de citeva ori cu el, dar fără a lua foc.)

BARTOLOMEU : Nici măcar nu ia foc. De unde-l ai ?

HOȚUL : L-am furat de la un copil. Il port mai mult pentru sprietură.

BARTOLOMEU (scoate din sertar un pistol) : Uite, și al meu e cu capse, dar cel puțin trage. (Trage citeva focuri.)

HOȚUL (ia pistolul din mîna lui Bartolomeu și-l studiază cu admirație) : Probabil că-l aveți din import, căci arată de parcă e adevărat. După război am avut și eu unul, furat de la un mort. Era nemțesc.

BARTOLOMEU : Cine ?

HOȚUL : Pistolul. Dar tata nu m-a lăsat să lucrez cu el, pentru că eram la începutul meseriei și zicea că nu e bine să mă obișnuiesc cu singele. Hoția cu singe e tilhărie. Pe cînd hoția fără foc de armă, adică hoția de mină, poate deveni o artă. Am avut un coleg, hoț de buzunare, care lucra prin tramvaie și cinematografe ațit de frumos și perfect, încît l-am sfătuit cu toții să se facă artist de circ. Acum are pensie. (Ii înapoiază pistolul.) Să dea Dumnezeu să-l folosiți sănătos cît mai puțin. La dumneavoastră se fumează ?

BARTOLOMEU : Desigur.

HOȚUL (ia o țigară de foi dintr-o casetă aflată pe masă, apoi ia bricheta cu gaz din fața lui Bartolomeu și o aprinde) : Mersi. Deși nu poate fi tras în piept, îmi place tutunul natur.

BARTOLOMEU : Vroiam să-ți pun o întrebare la care te rog să-mi răspunzi cît mai franș cu puțință. Dumitale nu ți-e frică de mine ?

HOȚUL : De ce să-mi fie frică ? (Se aude o bătaie în ușă.)

BARTOLOMEU : Ascunde-te ! E femeia de serviciu din cadrul blocului. (Spre ușă.) Cine e ?

MARIOARA (intrînd) : Eu sînt.

BARTOLOMEU (rece) : Ce dorești ?

MARIOARA : Domnu' Bartolomeu, grozavă chestie. Vecina a văzut cu ochiul ei drept, deoarece stîngul e bolnav de albeață, cum a urcat un hoț pe burlan. La doi n-a intrat, pe acoperiș nu e, atunci unde e, că doar nu s-a urcat la cer ? !

BARTOLOMEU : De ce nu ? Dacă era un hoț sfînt, putea foarte bine să fie chemat de Dumnezeu în împărăția sa și să fie trecut apoi în calendare.

MARIOARA : Domnu' Bartolomeu, zău, vă țineți de spirite. Spuneți-mi serios, dacă l-ați văzut sau nu, că eu nu pot să stau cu mâinile în sân când știu că un hoț se află în încăntă. Eu am o răspundere. (În clipa respectivă, Marioara vede fumul țigării hoțului ieșind din spatele fotoliului.) Dar ce este cu fumul acela și de unde provine ?

BARTOLOMEU : Care fum ?

MARIOARA : Fumul acela care iese din spatele fotoliului acela.

BARTOLOMEU : Eu nu văd nici un fel de fum.

MARIOARA : Da, dar eu văd.

BARTOLOMEU : Mă rog. Te privește. Eu nu văd nici un fum.

MARIOARA : Atunci înseamnă că sînt oarbă. De ce nu-mi spuneți să-mi pun ochelari ? Sau să-mi schimb nasul, pentru că nasul meu miroase fumul care iese de acolo. În sfîrșit... (Inșuivantă.) Poate că e cazul să chemăm pompierii... Sau poate că nu e cazul. Vedem noi... (Pleacă.)

BARTOLOMEU (scos din minți) : Bestie ! Ființă vulgară și ignobilă ! Impertinentă și grosieră ! (Către hoț.) Domnule, individă asta întrece orice măsură în materie de grobianism ! Nu e zi să nu se insinueze în domiciliul meu sub felurite pretexte, unul mai futil decît altul, pentru ea să debiteze aici toate prostismele și măgărismele de pe lume. Nici o tagmă de femeii nu mi-a fost mai repulsivă decît tagma femeilor de serviciu. Dă-le o ușă, o gaură de cheie și nu se mai mișcă de-acolo o viață.

HOȚUL : Iertăți-mă că vă-ntreb. N-aveți ceva de băut ?

BARTOLOMEU : Niște bere.

HOȚUL : E rece ?

BARTOLOMEU : De la frigider.

HOȚUL : Merge.

BARTOLOMEU (după ce aduce berea) : Și ?

HOȚUL (după ce bea) : Poftim ?

BARTOLOMEU : Dar despre ce vorbeam mai înainte ?

HOȚUL : Cînd ?

BARTOLOMEU : Înainte de a fi intrat individă peste noi.

HOȚUL : Păi tocmai mă întrebăseși dacă nu mi-e frică de dumneata.

BARTOLOMEU : Exact.

HOȚUL : Păi de ce să-mi fie frică ? Ce, c prima oară cînd mă aflu față-n față cu păgubașul ? Mata ești prima oară față-n față cu-un hoț ?

BARTOLOMEU : Eu ? ! Tinere, încă nu știu cu cine stai de vorbă.

HOȚUL : Nu, domnule, nu știu eu cine stau de vorbă.

BARTOLOMEU (se recomandă, solemn) : Bartolomeu Capră, fost magistrat.

HOȚUL (îi stringe mîna, deferent) : Îmi pare bine.

BARTOLOMEU : Am lucrat cincizeci și doi de ani în justiție. Acum sînt pensionar.

Cînd dumitale nici nu-ți trecea prin cap să te naști, eu judecam procese. Sute și sute de hoți și gangsteri mi-au trecut prin mină. Pe unii îi condamnăm, ieșeau și iar îi condamnăm. Îi cunoșteam ca pe copiii mei. Cum te cheamă ?

HOȚUL : Florică.

BARTOLOMEU : Numele dumitale mi-aduce aminte de numele unuia dintre cei mai glorioși gangsteri români : Florică Florescu.

HOȚUL : Tata l-a cunoscut, Dumnezeu să-l ierte. Au lucrat împreună. Mină mare !

BARTOLOMEU : Eu l-am judecat pe Florică Florescu de patru ori. Cînd intram în sală, se ridica și-mi striga din boxă : „Domnule Bartolomeu, sînt omul dumneavoastră”. Mă simpatiza. M-am purtat cu el ca un cavaler. Avea anvergură, avea demnitate, era artist. Ascultă una de-a lui. Intră într-o noapte să spargă o bancă, ajunge la seif și dă de altă bandă care luera de zor cu aparatele de sudură și cu rîngile, făcînd zgomot și mizerie. Florică Florescu, scribit, i-a dat la o parte, și-a scos acul de la cravată, a deschis casa de bani în două secunde, după care le-a strigat celorlalți : „Dobitocilor, învățați să lucrați curat”. Ce zici ?

HOȚUL : Dar chestia de la Monte Carlo, cu ruleta, o știți ?

BARTOLOMEU : Bineînțeles. După lovitură, mi-a trimis o vedere.

HOȚUL : Sau chestia cu tablourile de la Paris ?

BARTOLOMEU : Pardon ! Aia nu-i a lui !

HOȚUL : Cum nu-i a lui ?

BARTOLOMEU : Îmi pare rău. Cea mai mare lovitură cu tablourile din istoria gangsterismului a dat-o Daulică. Figură mare și ăsta. Păcat că nu se înghițea cu Florică Florescu ! Ce lovitură ! Doi ani a gândit-o !

HOȚUL : Alte vremuri. Azi mai ai timp să te gîndești ? lei și pleci.

BARTOLOMEU : Ce idee de geniu ! Fii atent, domnule, ca să știu ce înaintași ai avut. Daulică a comandat unui mare pictor din Paris copii după cele mai celebre tablouri de la Luvru, contra două sute de mii de franci. Cînd sînt gata, se imbarcă la Marsilia pe primul vas care pleacă spre New York. Peste o oră, un om de-al lui dă un telefon anonim la poliție : „Fiți atenți că marele gangster Daulică a furat cele mai importante tablouri din Luvru, a pus în locul lor copii și a plecat spre New York”. Poliția din Marsilia anunță Parisul, Parisul intră în alertă, sînt chemați specialiștii să ia fiecare tablou la rînd, pentru a descoperi care sînt cele dispărute. Intre timp, Daulică a avut grijă ca toți marii negustori de tablouri americani să afle de lovitură. Indivizii l-au așteptat în port la New York, i-au cumpărat tablourile cu un milion de dolari, iar el s-a întors cu pri-

mul vapor și s-a prezentat la poliția din Paris : „Domnilor, fiți serioși, a fost o glumă, nu v-a furat nimeni tablourile din Luvru“. Și tipul a rămas cu milionul de dolari în buzunar. Ce părere ai ?

HOȚUL : Alte timpuri, domnule dragă.

BARTOLOMEU : Bineînțeles.

HOȚUL : Acum, chiar dacă așa avea ideii, n-am de unde să iau milionul. Se lucrează prea mult cu hîrtii și cu ștampile. Ca să furi o mie trebuie să ai zece parafe și să dai șpagă jumată. Plus că toți sînt cu ochii pe tine. Uite, să vă spun cazul recent al unui văr de-al meu cu opt clase primare : omul era vînzător de găini la stat. I-a venit și lui o idee în cap : cînd îi soseau găinile de la crescătorie, le ducea mai întii acasă, le ținea o noapte ca să ouă și pe urmă le scotea pe piață. Rămînea cu o mie de lei partea lui pe zi. Cum crezi, dom'le, că l-au prins ?

BARTOLOMEU : S-a dat singur de gol.

HOȚUL : Exact.

BARTOLOMEU : Așa fac toți hoții lipsiți de vocație.

HOȚUL : Individul s-a umplut de bani și-a vrut să facă și el o dată pe boierul : s-a dus la „Intercontinental“ și a comandat un kil de icre negre și un kil de „vinul casei“. Peste o oră l-au săltat. Nu putea el să-și bea kilul la „Cîreșica“ ?

BARTOLOMEU : Dragul meu, lipsa de educație e fatală în orice meserie. Trebuie să ai măsură și demnitate. Ai citit memoriile lui Al Capone ?

HOȚUL : Nu.

BARTOLOMEU : În prefață, acest personaj de geniu spune textual : „Mi-am început cariera furînd un pachet de țigări ordinare și din pricina asta n-am avut niciodată curajul să fumez. Am rămas marcat pe viață cu un complex de inferioritate“. Dragul meu, ultimul mare haiduc modern. Gore... Ai auzit de Gore ?

HOȚUL : Neopată-sa trăiește și-acuma. Mi-e vecină.

BARTOLOMEU : Acest Gore, cînd l-am judecat penultima oară pentru... (*Se aude un ciocănit la ușă*). Ascunde-te, iar a venit bestia. (*Hoțul se ascunde în spatele fotoliului*). Cine-i ?

MARIOARA (*intrînd*) : Eu sînt, domnu' Bartolomeu. Marioara.

BARTOLOMEU : Ce este, dragă Marioară, ce dorești ?

MARIOARA : Domnu' Bartolomeu, așa cum mă vedeți, eu am ceva la cap, o astenie rămasă de la naștere, și vă rog să nu vă glumiți cu mine, că eu nu știu multe, eu anunț organele. Vecina de vizavi, aia cu albeață la ochiul stîng, a văzut un hoț urcînd pe burliani și intrînd aici. Unde e hoțul ? Că eu nu pot să stau cu minile-n sin dacă hoțul e în incintă. (*Se așază, hotărîtă*).

BARTOLOMEU (*se ridică*) : Dar în ce calitate îmi pui dumneata aceste întrebări ?

MARIOARA : Dumneata să nu te legi de calitățile mele, ca să nu mă leg eu de defectele dumitale ! Păi cu cine vorbeai dumneata adineaori, cînd ascultam eu la ușă, fiind în timpul programului de servicii ?

BARTOLOMEU : Vorbeam singur.

MARIOARA : Singur ? ! Pe două voci ?

BARTOLOMEU : Da. Îmi spuneam povești.

MARIOARA : Ce povești ?

BARTOLOMEU : „Scufița roșie“.

MARIOARA (*insinuantă*) : „Scufița roșie“ ? ! Ehe, domnule Bartolomeu, al naibii mai știi să te descurci în diferite situații. (*Se ridică*). Mă duc să-i spun vecinei rezultatul. Poate mă mai întorc. (*Iese*).

HOȚUL (*ridicîndu-se din spatele fotoliului*) : Tocmai începuse să-mi povestești despre Gore.

BARTOLOMEU : Exact. Îți vorbeam despre Gore. Trebuie să-ți mărturisesc că eu l-am cunoscut îndeaproape pe acest vestit Gore, idolul femeilor de acum cincizeci de ani. Era un superb, un cavaler venit parcă din Evul mediu. Spărgea o bancă și omora zece paznici pentru ca să-i ducă unei prințese de care era îndrăgostit un colier de perle. Cînd l-am condamnat la douăzeci de ani muncă silnică, plîngeau în sală sute de femei. Iar el mi-a strigat : „Magistre, multă sănătate, mersi și te pup !“ Figură de legendă. Dealtfel, avea și o baladă.

HOȚUL : Poftim ?

BARTOLOMEU : Se făcuse un cîntec despre el. Se cînta prin toate circumiile.

HOȚUL : Îl știu. Tata, cînd venea beat, îl cînta de cîte două ori. O dată pe drum, o dată în casă.

BARTOLOMEU (*incepe să cînte în surdina*) :

„Foaie verde și-o sipică
Gore, pușlămao mică !
C-ai uimit trei cartiere
Cu-ale tale maniere !“

BARTOLOMEU și HOȚUL (*cîntă amîndoi din ce în ce mai tare*) :

„Cînd intrai tu prin cămări,
Nu te legaî de mîncări.
Cînd intrai prin beciuri negre
Nu gustai din icre negre.
Cînd pătrundeai în seifuri,
Nu luai aur și arginturi.
Cînd intrai tu pe ferestre,
Nu luai decît neveste !
Cînd săreai peste balcoane
Nu luai decît codane,
Baronese și prințese,
Le puneai șaua sub fese,
Trăgeai din mitraliere
Și fugeai în erîng cu ele.
Gore, pușlămao mică,
C-ai ajuns la mititică

De plînge mamă-ta
Și-o juma' de mahala,
Plus iubitele de-o noapte,
Văduvele-nșarinate
Și fetele deflorate.
Gore, Gore, măi Gorică
Fîr-ai tu să fii de..."

(*Ciocănituri în ușă. Cei doi se opresc din cîntat.*)

BARTOLOMEU (*crapă ușa și o ține cu piciorul*): Cine-i ?

MARIOARA (*viră numai capul, adică atît cît îi permite întredeschiderea ușii*): Eu. (*Hoțul se ascunde în spatele lui Bartolomeu.*)

BARTOLOMEU: Ce dorești ?

MARIOARA: La dumneavoastră se cîntă ?
Că vecina de vizavi, aia cu albeață la ochiul stîng, zicea că ce bucurie veți fi avînd de v-a apucat cîntatul și a cui era vocea ailaltă care vi s-a alăturat după strofa-nlîia ?

BARTOLOMEU: Care voce ?

MARIOARA: Care vi s-a alăturat. (*Pauză. Marioara forțează ușa, dar Bartolomeu și Hoțul rezistă.*) Și ce anume cîntați ?

BARTOLOMEU: Dar de cînd aprobi dumneata repertoriul meu personal ? N-am voie să cînt în casa mea ce vreau ?

MARIOARA: Păi cum o să ai voie ? Din moment ce noi, ceilalți, putem asculta ce cînti, nu poți să cînti orice și oricum ! Unde e vocea a doua ? Că dacă nu, chem organele !

BARTOLOMEU (*în culmea indignării*): Auzi !
Într-o zi dumneata ai s-o pățești cu mine ! Auzi ? Ai s-o pățești !

MARIOARA (*sadică*): Păi asta și vreau !

(*Cei doi reușesc să-i închidă ușa în nas.*)

BARTOLOMEU (*istovit*): Bestia ! O s-o pățească ea odată cu mine ! O s-o pățească !

HOȚUL: Merită. E draguță. Mai ai o bere ?

BARTOLOMEU (*îi mai aduce o bere*): Mai am.

HOȚUL (*bea cu poftă*): Tata, Dumnezeu să-l ierte, avea o vorbă sfîntă : „berea, dacă e rece, o bei ; dacă nu e rece, n-o bei“. Nu terminăm cîntecul ?

BARTOLOMEU: Exact. Mai aveam finalul. Cum naiba e finalul ? (*Nu și-l mai aduce aminte.*) În sfîrșit... (*Îl podidește plînsul.*) Domnaule, îți fac o mărturisire pe care n-am făcut-o nici nevesti-mi, răposata, care era o confidentă excelentă : eu am fost prieten cu Gore.

HOȚUL (*uluit*): Dumneata ?

BARTOLOMEU: L-am salvat de trei ori de la streang... Plus că-l vizitam în celulă, îi duceam țigări și coniac. Am vrut să-i scriu memoriile. Păcat că s-a prăpădit atît de repede. Contractase o boală bizară de la o baronesă. Într-o lună de zile s-a uscat ca o creangă de copac. Ți-o spun numai dumitale : a murit în brațele mele. Eram un mare admirator al lui. Îl judecam, îl condamnam și-l admiram în ace-

lași timp. Era tipul de gangster ideal : frumos, curajos, generos, dezinteresat. (*Terribil de răscolit.*) La un moment dat, după moartea lui, mă mistuia obsesia să mă fac eu însumi gangster. Da, da, nu te uita la mine, eram mistuit de această patimă. Într-o zi, nu m-am mai putut înfrîna, am luat un pistol și am intrat în prima bancă, hotărît s-o jefuiesc, chiar cu riscul de a fi prins și de a deveni oroarea țării întregi : magistratul gangster ! Din păcate, chiar în clipa cînd puseam mîna pe pistol, am recunoscut în bătrînul casier de la ghișeu pe colegul meu de bancă din școala primară, mi-au dat lacrimile, ne-am îmbrățișat, ne-am dus la circiumă și-am încins un chef de patru zile. Răposata, săraca, fără să bănuiască nimic, cînd citea și recitea biografia lui Al Capone, îmi zicea : „Bartolomeu, aș fi preferat să fii gangster decît un magistrat sever și plicticos“. Dacă mă nășteam cu un secol mai înainte, m-aș fi făcut haiduc sau pirat.

HOȚUL: Domnule, ce să mai vorbim. Viața are cruditățile ei. Nu putem face tot ce ne trece prin cap. Parcă eu n-am visat să sparg bănci și să fur prințese ? Și uite ce-am ajuns ! Să mă urc pe burlane și să fur cîrnați...

BARTOLOMEU (*participînd sincer*): Te cred, te cred. Sîntem niște ratați. N-am trăit decît cu visuri... Visuri... Nimic real, nimic autentic, veridic, verosimil... În ultimul timp, de pildă, visam să-mi intre pe fereastră un spîrgător, anume o țineam tot timpul deschisă. Dar un spîrgător feroc, cinic, bestial, care să mă brutalizeze, care să mă învingă, să mă prade, cu care să mă lupt... (*Deschide un sertar.*) Uite, am aici bijuterii de valoare, plus economiile mele în bani lichizi, ar fi avut de ce să fie tentat... Dar ai venit dumneata, care te-ai mulțumit cu o perche de cîrnați și care ai ridicat mîinile la primul zgomot. (*Patetic.*) De ce n-ai fost mai curajos ? De ce n-ai băgat groază-n mine ?

HOȚUL: Nu știu... M-am speriat...

BARTOLOMEU: Păcat... M-ai frustrat de o trăire unică... (*Pauză.*) Te întreb ceva... dar să-mi răspunzi sincer... Te văd băiat simpatic, isteț... N-ai vrea să reiei ?... Să reiei operația... ? Adică să ieși, să vii din nou, să încerci să furi prada, eu să te prind, să ne luptăm și așa mai departe ?

HOȚUL (*uluit*): Adică cum ?

BARTOLOMEU: Adică să comiți din nou spargerea, ca și cum nu ne-am fi cunoscut.

HOȚUL: Păi ce rost are, dacă ne-am cunoscut ? Ca să ne jucăm ?

BARTOLOMEU: Exact. Ca să ne jucăm. Ne jucăm de-a victima și banditul. Dar ne jucăm ca și cum ar fi adevărat. Înțelegi ?

HOȚUL: Nu.

BARTOLOMEU : Ce naiba ! E simplu. E vorba de o fuscenare... de o demonstrație... Adică ceva gratuit... ca la teatru... Experimentăm o trăire... o stare... o posibilă conjunctură de viață... Te rog să fii amabil. Fă-mi acest serviciu. E atât de simplu pentru dumneata.

HOȚUL (*profund nedumerit*) : Păi ce rost are ?

BARTOLOMEU : Dar ți-am explicat, dragul meu, că e vorba de o joacă nevinovată. Ne vom distra pur și simplu, ne vom amuza. Să vezi ce amuzant o să fie pentru dumneata să-ți joci propriul rol, să dai o lovitură de dragul artei ! Facem artă, înțelegi ? Știi ce e arta ? Arta e un joc al spiritului, un... Hai, du-te ! Coborâ jos, în stradă, și-așteaptă. Când sting lumina, înseamnă că am dat semnalul și că poți veni. (*Îl împinge pe balcon, apoi stinge lumina și se ascunde în spatele fotoliului. Peste câteva momente, hoțul reîntră în casă în virful picioarelor, bijubiile printre mobile, se împiedică, geme, și se așază pe un fotoliu. Bartolomeu aprinde lumina și strigă.*) Stai ! (*Incearcă să tragă cu pistolul, dar acesta nu ia foc.*) Fir-ar a naibii de armă ! Tocmai când e nevoie nu ia foc. N-a fost bine. În loc să te duci spre sertar ca să iei bijuteriile și banii, dumneata te-ai așezat în fotoliu.

HOȚUL : M-am lovit la țurloi. Mă doare de mă seacă la ficați. Fotoliul ăsta nu era aici ! Dumneavoastră l-ați mutat ?

BARTOLOMEU : Imi pare rău. dar dacă nu te descurci pe întuneric, de ce nu folosești o lanternă ?

HOȚUL (*nervos*) : De-ai ! Că n-am !

BARTOLOMEU : Poftim. Ți dau lanternă mea. (*Îi dă o lanternă.*) Reluăm. Fii atent. Ieși, vii din nou, te duci direct la sertar, iei bijuteriile și banii, încerci să fugi, eu încerc să te prind, după care urmează încăierarea convenită. Hai ! (*Hoțul iese, Bartolomeu stinge lumina și se ascunde în spatele unui fotoliu. Peste câteva momente, hoțul reîntră, se duce spre sertar, ia ce găsește și dă să plece. Bartolomeu aprinde lumina, trage cu pistolul, acesta nu ia foc, drept pentru care se repede asupra hoțului și-l strânge de git. Acesta se prăbușește, învins.*) Ce faci, dragă ?

HOȚUL (*revenindu-și*) : Ce să fac, dom'le ? M-ai strins așa de tare, că mi-am pierdut suflul. Parcă ziceai că faci o demonstrație ? !

BARTOLOMEU : Păi da ! Dar dumneata de ce nu te-ai apărat ? De ce nu te-ai luptat cu mine ?

HOȚUL : Să mă lupt ?

BARTOLOMEU : Păi da ! Luptă-te, apără-te, lovește-mă ! Fă-ți meseria ! Fă-mă să simt că a intrat în casa mea un gangster care mi-a luat bunurile cele mai de preț, un răufăcător care se luptă cu mine și care îmi pune viața în pericol. Fă-mă să trăiesc această situație teribilă și insolită, care nu ni se poate întâmpla decât o singură dată în viață ! Ce naiba, doar ești profesionist, nu amator ! Trăiește-ți rolul, intră-i sub piele ! Hai, du-te !

HOȚUL (*nedumerit*) : Zău dacă înțeleg ceva. Dracu' m-a pus să viu la dumneata ? Mai bine lucrăm prin tramvaie sau mă ducem la pescuit. (*Iese. Bartolomeu stinge lumina și se ascunde în spatele fotoliului. Peste câteva momente, hoțul reîntră, se duce la sertar, ia prada, vrea să fugă, Bartolomeu aprinde lumina, trage cu pistolul, apoi se repede asupra hoțului, dar acesta îi aplică o lovitură în moalele capului, doborându-l, și dispăre.*)

BARTOLOMEU (*după ce-și revine*) : Da, acum a fost ceva mai bine. Ceva mai bine, dar prea scurt, prea fugar, n-a existat un crescendo, scena n-a avut dramatismul necesar. Când vezi pistolul, încremenești de spaimă, apoi încerci o eschivă, apoi un scaun, îl arunci asupra mea, îmi iei pistolul și abia atunci mă lovești. Înțelegi ? (*Observă că interlocutorul său nu e în cameră.*) Hei, unde ești ? Dragul meu ! (*Strigă pe balcon și pe fereastră, agitat.*) Alo ! Hei ! Tinere, unde ești ? întoarce-te ! Trebuie să reluăm... (*Uluit.*) A dispărut... A dispărut pur și simplu... Dar e stupid ! Fără o explicație plauzibilă ? ! (*Ciocănituri tari în ușă.*) Cine e ?

MARIOARA (*intră, radioasă*) : Domnu' Bartolomeu !

BARTOLOMEU : Ce vrei ?

MARIOARA (*strălucind de satisfacție*) : L-am prins pe hoț ! Adineaori ! El tocmai cobora de pe balconul dumneavoastră, ținându-se de burlan, iar eu cu sectoristul tocmai îl pîndeam. Și haț ! I-am pus mâna-n gît !

BARTOLOMEU : În gît ? !

MARIOARA : Păi fir-ar mama lui a naibii să fie, adică ce credea el ? Uite-așa l-am înhățat...

BARTOLOMEU (*năuc*) : De ce ? De ce ?

MARIOARA : Păi cum de ce ? Nu furase ? Avea traista plină cu bani și bijuterii. L-am dus deja la Milizie.

BARTOLOMEU (*plingind*) : Bestie ! Mi-ai ratat experimentul !

SFIRȘIT